

ВІДПОВІДІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на рекомендації з подальшого удосконалення освітньо-наукової програми

23309 Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з італійської та англійської мов

другий рівень вищої освіти Магістр філології, спеціальність 035 – Філологія» (035.052 італійська мова),
викладені у проекті Експертного висновку галузевої експертної ради

Висловлюємо нашу вдячність членам галузевої експертної ради за ґрунтовний аналіз, рекомендації та пропозиції стосовно удосконалення освітньої програми, проте вважаємо за необхідне надати коментарі щодо рекомендацій ГЕР за критеріями. Маємо сподівання, що наші пояснення та додатки будуть розглянуті і взяті до уваги як в оцінці критеріїв, так і у формулюванні рекомендацій, що почасти спрямовують до практик, які уже активно працюють і є взірцевими у межах цієї ОП та в університеті загалом.

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В	За всіма підкритеріями Критерію 1 констатуються позитивні практики, зокрема: цілі освітньої програми, затребуваність спеціальності на ринку праці, опитування студентів та відповідність . Зауваження стосується підпункту 1.3: У відомостях СО ОНП зазначено, що під час формулювання цілей і програмних результатів навчання ОНП було враховано досвід аналогічних українських та зарубіжних програм провідних університетів (Львівського національного університету імені Івана Франка, Гранадського університету, Страсбурзького університету та університету Флоренції). На зустрічах ЕГ з викладацьким складом і з гарантом ОНП не вдалося з'ясувати, які саме практики були запозичені із цих програм і яких недоліків вдалося запобігти.	Дякуємо шановним членам ГЕР за ґрунтовний аналіз освітньої діяльності за критерієм 1 та відзначення сильних сторін. Кафедра теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова під час розробки начальних програм та підготовки матеріалів для студентів справді бере до уваги актуальну культурну, політичну, соціальну та ринкову ситуацію в Україні та світі та забезпечує студентів широким набором дисциплін, які розвивають навички, необхідні сучасному перекладачеві. Викладачі кафедри постійно спілкуються та обмінюються досвідом з викладачами з інших ЗВО, зокрема під час конференцій. На кафедрі, вперше в Україні, ще у 1994 році було впроваджено світові стандарти підготовки перекладачів згідно з розподілом на профілі «усного» та «писемного» перекладу. Використання досвіду інших ЗВО проявляється, передусім у наповненні робочих програм та використанні особливої навчальної літератури (для італійської мови - матеріали видавництва Alma edizioni).
	Рекомендація: ГЕР рекомендує враховувати досвід аналогічних ОП інших ЗВО України, зокрема, Київського національного лінгвістичного університету – кафедра італійської і французької філології та перекладу.	Дякуємо за рекомендацію у розрізі критерію 1. Вважаємо за потрібне зазначити, що освітня програма нашої кафедри все ж має суто перекладацьке спрямування.
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	За підпунктом 2.4 зроблене зауваження та наданий коментар: Структура та зміст ОНП передбачають можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти: шляхом індивідуального вибору навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому ОП (30 кредитів ЄКТС,	Дякуємо шановним членам ГЕР за детальне ознайомлення з інформацією стосовно ОП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з італійської та англійської мов» та суміжної програми. Звертаємо увагу, що програми навчальних дисциплін, як обов'язкових, так і вибіркових, затверджуються перед кожним навчальним роком. Таким

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
<p>ЕГ Рівень Е, ГЕР Рівень В</p>	<p>що дорівнює 25%). ЕГ стверджує, що здобувачі освіти не можуть ознайомитися з усіма ВК та зробити належний вибір. Здобувачі освіти обирають виключно дисципліни одного з блоків за рекомендацією гаранта ОНП. ЕГ констатує невідповідність підкритерію 2.4. Експертна група попрацювала на належному рівні, надавши фахові рекомендації, із більшістю яких експертна рада погоджується. Але звертаємо увагу на таке. Підкритерій 2.4 – формування індивідуальної освітньої траєкторії. Аналіз цього критерія виявився абсолютно ідентичним із ОНП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з французької та англійської мов» (далі – ОНП ФМ), але з різними висновками – для цієї ОНП – невідповідність, а для ОНП ФМ – часткова відповідність. Слабкі сторони та недоліки для двох ОНП також виявились ідентичними, окрім п. 2 для ОНП ФМ – додано зауваження щодо неможливості перевірити реалізацію одного ОЕ, а для цієї ОНП – зауваження п.5 щодо неналежного вибору здобувачами дисциплін вільного вибору. Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2 так само ідентичні, окрім одного додаткового схвального речення для ОНП ФМ – щодо змісту ОП. Загальний висновок також ідентичний: «Підкритерії 2.3, та 2.4 стали вирішальними при оцінюванні та аналізі, решта підкритеріїв загалом відповідають ОП». Але висновок різний – для ОНП ФМ пропонується оцінка В, а для 0211 – Е. Хоча там само ЕГ висновує, що «перелік ЗК, ФК та ПРН, реалізація яких здатна забезпечити підготовку висококваліфікованого фахівця» для двох ОНП».</p> <p>ГЕР рекомендує до початку наступного навчального року (2024-2025) оприлюднити всі програми з вибіркового освітніх компонентів, аби здобувачі мали змогу заздалегідь з ними ознайомитись.</p> <p>Розуміємо, що англійська мова має міноритарне місце в цій ОП, проте формально вона має рівні права» поряд із італійською – «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з італійської та англійської мов». Отже, на думку ГЕР, слід більш рівномірно розподілити ОК між двома мовами (хоча б у пропорції 60 vs 40).</p>	<p>чином, програми усіх дисциплін, які викладаються впродовж 1 року навчання, були залишені з минулого року, оскільки цього року не викладаються, оскільки набір проводиться один раз на два роки.</p> <p>З цієї ж причини не опубліковані програми одного з вибіркового блоку (який, власне був обраний студентами, які зараз навчаються на другому курсі магістратури). Перед новим навчальним роком будуть затверджені програми з обох вибіркового блоків, щоб студенти, які в 2024 році вступають на перший курс, змогли здійснити вибір.</p> <p>Дякуємо шановним членам ГЕР за рекомендацію. Як вже зазначали вище, програми вибіркового компонентів будуть опубліковані перед новим навчальним роком.</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
Критерій 3 Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В	<p>За всіма підкритеріями Критерію 3 констатуються позитивні практики.</p> <p>Рекомендація: Хоча практики визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО за цією ОНП зафіксовано не було, ГЕР також рекомендує стимулювати здобувачів щодо можливостей академічної мобільності.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за аналіз та оцінку відповідності базових нормативних положень університету, що регламентують вступні випробування.</p> <p>Дякуємо шановним членам ГЕР за рекомендацію. Зауважуємо, що інформація про більшість доступних програм мобільності зазначена на сайті відповідного підрозділу університету, який знаходиться у вільному доступі: https://mobility.knu.ua/?lang=uk</p>
Критерій 4 Навчання і викладання за освітньою програмою ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В	<p>За підкритеріями 4.1 - 4.2 відзначені позитивні практики, зокрема організацію навчального процесу, а також функціонування навчально-методичного семінару та можливості публікації у збірнику «Стиль і переклад» а за підкритеріями 4.4-4.5 висловлені зауваження: НПП оновлюють зміст ОК відповідно до потреб. Робочі програми, які розміщені на сторінці кафедри, щорічно переглядаються, після чого або пролонгуються, або оновлюються Водночас ЕГ звертає увагу, що списки рекомендованих джерел потребують оновлення сучасними матеріалами та ресурсами онлайн.</p> <p>Рекомендації: ГЕР підтримує висновки ЕГ щодо оновлення робочих програм навчальних дисциплін сучасною літературою.</p>	<p>Щиро дякуємо шановним членам ГЕР за врахування всіх позитивних практик у розрізі критерію 4.</p> <p>Зазначаємо, що робочі програми дисциплін переглядаються перед початками кожного навчального року. Щодо літератури – матеріали ґрунтуються на класичних працях українських та зарубіжних вчених.</p> <p>Проте приймемо зауваження щодо використання і більш сучасних джерел.</p> <p>Щиро дякуємо шановним членам ГЕР за рекомендації. Робота над оновленням робочих програм буде проводитися.</p>
Критерій 5 Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В	<p>За критерієм 5 були оцінені позитивні практики, зокрема інформування студентів про академічну доброчесність.</p> <p>За підкритерієм 5.1 був зроблений коментар: Університетом встановлено чіткі форми контрольних заходів та критерії оцінювання, які відповідають вимогам сучасного стандарту вищої освіти. Основні аспекти цих процесів описані у відповідних документах, опублікованих на офіційному сайті університету, у процесі спілкування з фокус-групами було з'ясовано, що здобувачі освіти недостатньо обізнані щодо неформальної освіти, кожен випадок викладач розглядає індивідуально.</p> <p>Рекомендуємо продовжувати роботу над інформуванням здобувачів стосовно процедури оцінювання та можливості для оскарження результатів.</p>	<p>Щиро дякуємо шановним членам ГЕР за врахування всіх позитивних практик у розрізі критерію 5. Стосовно неформальної освіти то на відміну перезарахування освітніх компонентів можливість і процедура яких регулюється відповідним Положенням, пере зарахування в межах освітнього компоненту здійснюється викладачем який не може наперед передбачити всі можливі варіанти сертифікатних програм у яких може взяти участь здобувач. Саме тому перезарахування результатів неформальної освіти, якщо якість програми викладачу невідома, може носити індивідуальний характер..</p> <p>Дякуємо шановним членам ГЕР за рекомендацію..</p>
Критерій 6 Людські	<p>За Критерієм 6 констатуються позитивні практики, зокрема щодо кваліфікації науково-педагогічних працівників, прозорість відбору науково-педагогічних працівників.</p>	<p>Дякуємо членам ГЕР за відзначення позитивних практик у забезпеченні високофахового кадрового потенціалу НПП та постійної</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
ресурси ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В	<p>Рекомендація ГЕР підтримує рекомендації ЕГ щодо залучення практиків та роботодавців до викладання на ОНП на регулярній основі з урахуванням можливостей проведення аудиторних занять в онлайн-овому режимі.</p>	<p>співпраці у межах аудиторної та позааудиторної роботи із роботодавцями і перекладачами-практиками, розбудови в університеті системи підвищення кваліфікації викладачів та системи стимулювання розвитку професійної діяльності викладачів.</p> <p>Дякуємо за надану рекомендацію. На регулярній основі залучати перекладачів-практиків та представників роботодавців не завжди можливо, оскільки такий вид співпраці може наразі бути лише на добровільних засадах з боку таких лекторів. Тим не менше, наразі проводяться окремі лекції та зустрічі (наприклад, онлайн-конференція з перекладачами Європарламенту). До того ж, як ми неодноразово зазначали, більшість викладачів є самі перекладачами практиками, і їх викладання базується на реальному досвіді.</p> <p>Також звертаємо увагу, що проведення занять у форматі онлайн є вимушеним кроком, і вже зараз формат неухильно змінюється на аудиторний (зокрема, фінальні іспити та захисти магістерських робіт будуть проведені саме у форматі офлайн).</p>
Критерій 7 Освітнє середовище та матеріальні ресурси ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В	<p>Зауваження стосується підкритерію 7.4 та 7.6: Доступ до навчальних матеріалів забезпечується через Google Drive, електронну пошту, месенджери та вебсайти кафедр. Здобувачі мають змогу отримувати організаційну, інформаційну та консультативну допомогу через спільні чати в Telegram, електронну пошту груп та соціальні мережі, зокрема Facebook-сторінки кафедри та Інституту. Інформаційні ресурси, такі як система Triton Student та Telegram-канал навчальної частини, сприяють своєчасному отриманню важливої інформації студентами. ЕГ висловила зауваження щодо обізнаності про програми мобільності та можливості неформальної освіти, а також була помітна недостатня комунікації між здобувачами освіти та викладацьким складом і адміністрацією; це також зазначили здобувачі освіти під час онлайн візиту. Незважаючи на наявність відповідних положень, ЕГ встановила, що здобувачі недостатньо поінформовані щодо конкретних процедур вирішення конфліктів, окрім відомих їм цифрових каналів зв'язку, а саме – контакти представників студентського самоврядування. На цій ОНП ситуацій конфліктного характеру не виникало.</p> <p>Рекомендація ГЕР також рекомендує активніше інформувати здобувачів</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за ознайомлення із освітнім середовищем та матеріальними ресурсами, що забезпечують освітню діяльність ОП. Студенти забезпечені усім необхідним для опанування професії перекладача. Вони мають доступ як до традиційних бібліотечних ресурсів (бібліотека університету та бібліотека Центру італознавства), а також до аудиторій, які обладнані, зокрема, апаратурою для синхронного перекладу.</p> <p>Щодо комунікації зі студентами – викладачі та методисти постійно знаходяться на зв'язку через електронну пошту, телефонний зв'язок та месенджери. Також студенти мають можливість зв'язатися з кафедрою, написавши на електронну пошту, адреса якої знаходиться у відкритому доступі.</p> <p>Щодо неможливості пропагувати неформальну освіту коментар був наданий вище.</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
	освіти щодо неформальної освіти, а також академічної мобільності, водночас звернути увагу на комунікацію між учасниками освітнього процесу всіх рівнів, що вимагає покращення.	
Критерій 8 Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В	<p>За всіма підкритеріями Критерію 8 констатуються позитивні практики.</p> <p>Зауваження стосуються лише підкритерію 8.2 ЕГ встановила, що представники студентського самоврядування не були безпосередньо залучені до обговорення ОНП. Під час фокус-груп випускники магістратури висловили низку побажань щодо вдосконалення ОНП, а саме – надати більше годин на практику перекладу, додати курс редагування української мови, спрямований на українську стилістику.</p> <p>Рекомендація ГЕР рекомендує брати активнішу участь в обговоренні ОНП також представниками студентського самоврядування. Активізувати роботу щодо опитування роботодавців.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР оцінку та врахування великої кількості позитивних практик. ОП постійно обговорюється та вдосконалюється, посиляючись на досвід інших програм, а також на рекомендації роботодавців. Проводяться регулярні опитування студентів щодо якості викладання навчальних дисциплін, і результати останнього такого опитування опубліковані на сайті ННІФ. Як ми зазначали у відповідях на зауваження ЕГ, до представників студентського самоврядування входять студенти дуже обмеженої кількості ОНП Навчально-наукового інституту філології, а отже вони не можуть брати участь в обговоренні програм усіх кафедр.</p> <p>Дякуємо за надані рекомендації.</p>
Критерій 9 Прозорість та публічність ЕГ Рівень Е, ГЕР Рівень В	<p>За всіма підкритеріями 9.2 та 9.3 були висловлені зауваження та коментарі: На сайті НН інституту філології) розміщено актуальну інформацію щодо ОНП, гаранта програми Качановської Т. О. Але електронна пошта гаранта програми для рекомендацій та зауважень відсутня, хоча ця інформація передбачена структурою вебсторінки. Отже, зацікавлені сторони не можуть надіслати свої зміни чи пропозиції через електронну пошту. На ОНП відсутня практика збирання та систематизації пропозицій зацікавлених осіб. ЕГ констатує часткову відповідність підкритерію 9.2.</p> <p>На сайті Навчально-наукового інституту філології у вкладці «Освітні програми» в підрозділі «Магістратура. Описи освітніх програм та програми навчальних дисциплін (денної форми навчання)» наявна інформація про ОНП. ЕГ виявила помилки щодо розміщення матеріалів та покликаннями на сайті. ЕГ констатує часткову невідповідність підкритерію 9.3.</p> <p>Погоджуючись із більшістю фахових рекомендацій, які надала експертна група, ГЕР вважає за необхідне зазначити таке.</p> <p>Оцінка підкритеріїв відрізняється цієї ОНП і ОНП ФМ лише в підкритерії 3 – часткова відповідність для ОНП ФМ і часткова невідповідність для цієї ОНП. Аналіз підкритерія 9.3. щодо оприлюднення на офіційному веб-сайті інформації про ОНП</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за детальний аналіз у розрізі Критерію 9 документів цієї ОП та суміжних програм. Основні документи, які стосуються ОП, знаходяться у відкритому доступі на сайті Навчально-наукового інституту філології. У разі відсутності неможливості вийти на зв'язок з гарантом напряму, можна зв'язатися з кафедрою – контакти є у відкритому доступі https://philology.knu.ua/struktura-if/kafedry/kafedra-teor-i-prakt-perekladu-roman-mov/ На цьому ж сайті можна знайти контакти викладачів італійської мови та гаранта програми.</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Коментар Університету
	<p>виявив у цілому схожість пунктів та рівнозначність зауважень ЕГ, ба більше: для ОНП ФМ навіть додається зауваження щодо недостатньо оприлюдненої інформації для можливих вступників. Слабкі сторони та недоліки цього критерію для обох ОНП схожі, лише п. 3 для цієї ОНП розписаний на декілька рядків докладніше. Водночас рекомендації для двох ОНП, також у вигляді трьох пунктів, виявились абсолютно ідентичними. Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9 загалом схожі, основне зауваження ЕГ для двох ОНП – «відсутня практика збирання й оприлюднення рекомендацій, рецензії від академічної спільноти, не всі робочі програми виставлені на сайті, частина замінена коротким описом» тощо. Ці зауваження ЕГ також підтримує і вважає їх некритичними, хоча ЕГ кваліфікує їх як «некритичні» лише для цієї ОНП</p>	
	<p>Рекомендація Рекомендовано до вступної кампанії оновити РПНД з нового опису для здобувачів, які вступатимуть до навчання 2024-2025 навчального року. Слід також оновити рецензії і відгуки роботодавців та зафіксувати це у відповідних документах, протоколах і сайтах кафедри/Інституту.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за надані рекомендації. Оновлені РПНД, як і планувалося, будуть оновлені до початку 2024-2025 року. Рецензії та відгуки надалі будуть також оновлюватися. Усі обговорення ОНП на засіданнях кафедри фіксуються у відповідних протоколах.</p>